

røre baade dens ydre og dens indre Liv, gøres i dette Forslag ganske identisk med den kommunale Vælgermasse, som om Ræsonnementet er dette: Den Mand, der egner sig til at øve kommunal Valgret, er ogsaa, naar han i øvrigt ikke har gjort noget, hvorved han bestemt har vist, at han er udtraadt af Folkekirken, velskikket til at gøre sin Indflydelse gældende paa Folke Kirkens Anliggender.

Med Hensyn til Valgbarheden har man med Flid strøget Udtrykket „det evangelisk-lutherske“ af Erklæringen, men jeg skal i denne Forbindelse gøre opmærksom paa det andet Lovforslag, der er til Bepandling her i Dag, Forslag til Lov om Tillæg til Lov om Brugen af Kirkerne af 15. Maj 1903. Det er ret ejendommeligt der atter og atter at finde netop Udtrykket „det evangelisk-lutherske“. Det viser sig da i Praksis, at man kan ikke undvære Udtrykket, fordi man kan ikke undvære det, som det betyder. Jeg ved meget vel, at man siger, man har strøget dette med Flid, fordi det har sine Vanskeligheder — og det kom jo ogsaa frem atter og atter i det kirkelige Udvalg — klart at definere, hvori det særlige evangelisk-lutherske da bestaar. Men at stryge det af den Grund turde dog være, for at bruge et mildt Udtryk, mindre heldigt. Det glæder mig, som sagt, at genfinde Udtrykket saa kraftigt i det lille Lovforslag, som jeg senere skal have Lov at sige nogle faa Ord om, og ikke mindst at finde det atter og atter i Bemærkningerne til Lovforslaget.

Det er i Virkeligheden umuligt at nøjes med et saadant Lavmaal af Betingelser. Vil man ikke forsætligt sprænge Forbindelsen mellem Stat og Kirke, maa Staten tage Hensyn til de nødvendige kirkelige Krav. Man taler om, at alt, hvad der hedder Erklæringer, skulde afstedkomme og fremme Hykleri. Ja, jeg indrømmer selvfølgelig, at hykles det kan der, men det store Hykleri fremkommer jo, dersom Mennesker, som ikke vide sig i Overensstemmelse med den kristne Tro, Troen paa den treenige Gud, paa Jesus Kristus som Verdens Frelser, dog ville gøre deres Indflydelse gældende med Hensyn til de Spørgsmaal, der angaa den Folkekirke, der først og fremmest er til for at huse denne Kristi Kirke. Der er det store Hykleri, og det forøges sandelig kun lidet ved at underskrive Erklæringerne, ligesom Hykleriet i Virkeligheden slet ikke formindskes, dersom man udelader alle Erklæringer. Selvfølgelig kan man ikke ad Lovgivningens Vej i Virkeligheden sikre sig mod Hykleri, men man kan heller ikke

med Rette sige, at disse kirkelige Garantier, der skulde ligge i Erklæringerne, kunne fremme Hykleriet. Nej, dette ligger langt, langt dybere.

Men end ikke i den foreslaaede Skikkelse har man fundet Menighedsraadene tilstrækkeligt folkelige, tilstrækkeligt bredt demokratiske, tilstrækkeligt ukirkelige, tilstrækkeligt uandelige. Og saa har man villet supplere disse Pseudomenighedsraad med de saakaldte Menigheds møder og Menighedsnævn. Samtidig har man degraderet Præsten fra at være født Formand i Menighedsraadet til kun at være født Medlem. Jeg synes, at dersom man har en saadan stor Skræk for alt, hvad der i mindste Maade smager af det privilegerede, maa man hellere gøre Skridtet fuldt ud og stille Præsten ganske paa lige Fod med andre Vælgere. Men jeg maa indskyde den Bemærkning: Hvorfor saa give Sognebaandsløserne en ganske privilegeret Stilling, saaledes at de skulde kunne have Lov til at gøre deres Indflydelse gældende ved at stemme, enten i den Menighed, hvortil de have løst Sognebaand, eller i den, hvorfra de ere udgaaede.

Endelig maa jeg nævne, at det synes at være en dristig Hensynsløshed, at man slet ikke har benyttet de virkelig bærende Grundtanker og vigtigste Bestemmelser i det kirkelige Udvalgs Lovforslag.

Hermed er de mest skrigende Fejl og Mangler i det foreliggende Forslag antydede, om de end ikke dermed ere udtømte, thi det forekommer mig, at der endnu er adskillige Knager, hvorpaa man kan hænge sin Hat.

Med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg derpaa gøre nogle Bemærkninger af mere personlig Art. Det vil sikkert være de ærede Medlemmer af Tinget bekendt, hvad jeg ogsaa allerede har berørt, at jeg havde den Ære at være Medlem af det kirkelige Udvalg. For saa vidt man i nogen Maade har vist Forhandlingerne i dette den Interesse, at man har undersøgt dem lidt nærmere, og man har lagt Mærke til de stedfundne Afstemninger, vil man ogsaa have lagt Mærke til, at jeg hørte til dem, der stemte mod Forfatningsforslaget. Det kunde maaske stille sig saaledes for en og anden, naar jeg i Dag staar og forsvarer det, at der synes at mangle Konsekvens. Det gør der imidlertid ikke, thi naar jeg den Gang stemte mod Forslaget, saa var det ikke af særligt frikirkelige Sympatier, men slet og ret af den Grund, at mig forekom det, at det da foreliggende Forslag kirkeligt og kristeligt set ikke var godt nok, ikke betryggende nok, derfor stemte jeg mod det